

A német csapatok megkezdték Finnország kiűrtését

Helsinki (Reuter). Finnországnak a német csapatok részéről történő kiűrtése megkezdődött. A német csapatok egy része Norvégia felé vonul vissza, másrésztük pedig déli irányban a Balti-tengeren keresztül hajítja végre a kiűrtést. A Norvégia felé uton lévő német csapatokat a norvég hazafiak megtámadták és az ország minden részében guerilla-harcok kezdődtek a német

helyőrségek ellen. A hazafiak magát Narvik városát is megtámadták. A német csapatok tengeri uton végzik a kiűrtést, az angol-amerikai légiőerő állandóan támadja őket.

A finn parlament bizalmat szavazott a kormányának

Stockholm (Reuter). Helsinkiből jelentik, hogy a finn parlament 130 szavazat

Bulgária is visszatér a demokratikus alkotmányhoz

Szofia (Reuter). A bolgár kormány megkegyelmezett mindazoknak, akik az elmúlt rezsim idején szembeszálltak a Németországgal való együttműködéssel. Minden fasiszta szervezetet feloszlattak. Feloszlatták azokat a szervezeteket is, amelyek külföldi segítséggel működtek. Hir szerint a közeli jövőben a parlamentet is feloszlatták.

London (Reuter). Muravjev, az új

bolgár miniszterelnök rádióbeszédet intézett a bolgár néphez és kijelentette, hogy egyrészt minden fasiszta szervezetet megszüntetnek Bulgáriában, másrészt az ország demokratikus alkotmányát és az összes szabadságjogait visszaállítják. Bulgária külpolitikájáról a miniszterelnök azt mondta, hogy az ország a jelen konfliktusban is

Megkezdődött Hollandia felszabadítása

Bucuresti (Rador). Londonból jelenti a Reuter-ügynökség: A holland miniszterelnök hétfőn este a brit rádióban közölte, hogy az angol-amerikai csapatok Hollandia területére léptek. A holland közigazgatási tisztviselők egy része már az országban van s a holland kormány előkészületeket tesz a hazatérésre, amely — mint mondotta — még e hét folyamán megkezdődik. Bernát herceg, a szövetséges főhadiszállással együtt a harctéren van.

Brit fennsúly közölte, hogy az angol-amerikai erők hétfőn elfoglalták Antwerpen városát s átlopva a holland határt, birtokba vették Breda városát. Az

ezekben a hadműveletekben résztvevő angol-amerikai kötelékek hat nap óta állandóan előrehaladnak s naponta 35 kilométert tesznek meg.

Az északnyugatfranciaországi partvidéken lévő német csapatok teljesen elszigeteltek. Egyrésztük Boulogne-ban, Calaisban és Dunkerque-ben igyekezik ellenállni.

Dél-Franciaországban az angol-amerikai csapatok Lyonból észak és északkelet felé haladnak előre, elfoglalván Chalons-sur-Saone és Pontarlier városát. Ezzel a németeknek Belfort felé való visszavonulási útját teljesen elvágják. A 19-ik német hadsereg most azon igyek-

Limigara: CORSO-MOZI Előadás: 3, 5 ker. Járnyeszdő: 38-95 Bej. szám 6-1103-1939

Ma és mindennap: **A szenvedély lángja**
Luisella Beghi — Andrea Checchi — Olga Solbelli

tal 33 ellenében bizalmát nyilvánította a kormány politikája iránt, elhatározván ezzel a Németországgal való kapcsolatok megszakítását. A szovjet hadsereggel való ellenségeskedések szeptember 4-én hétfőn reggel megszűntek.

a semlegesség fenntartását óhatja.

Kikiáltották a cseh-szlovák köztársaságot

London (Reuter). A szlovákiai hazafiak megszállta területen hétfőn kikiáltották a cseh-szlovák köztársaságot. A hazafiak frontja jó eredménnyel harcol a német reguláris csapatok ellen, eddig 23 német tankot pusztított el és sikerült megtartania minden hadállását.

szik, hogy a terepszákból Dijon irányában meneküljön ki.

A Nancy és Metz között előnyomuló amerikai kötelékek mozdulatairól semmit sem közöltek. E kötelékek Lothringában folytatnak hadműveleteket s mint felhatalmazott brit körökben kijelentették, lehetséges, hogy az ezekről szóló legközelebbi jelentés nagy szenzáció lesz.

Az amerikai páncélosok német területen

Az Északkelet - Franciaországban harcoló amerikai hadsereghez beosztott egyik újságíró a hadihelyzethez

fűzött magyarázatában hétfőn este a párizsi rádióban azt mondotta, hogy az amerikai páncélosok átlépték a német határt és a Rajnához közelednek. A hiri hivatalosan még nem erősítették meg, — fejeződik be a Reuter jelentése.

Bucuresti (Rador). Londonból jelenti a Reuter-ügynökség: Belgiumban az angol-amerikai csapatok Liège felé közelednek s ugyanekkor a német határ felé tartanak. A Nancy és Metz között folyó hadműveletekről még semmit sem közöltek, de tartja magát a hiri, hogy az amerikai csapatok már német területen vannak s elérték a Rajnát.

Előkészületek Dánia kiűrtésére
Bucuresti (Rador). Stockholm-ból jelenti a Reuter-ügynökség: A svéd sajtó Koppenhágából szerzett értesülés alapján közli, hogy a német hatóságok előkészületeket tettek Dánia kiűrtésére. A németnök parancsot kapta, hogy gyermekeikkel együtt szeptember 15-ig hagyják el Dániát. A német irattarak egyrészt elégetik, másrészt Németországba viszik. Ezenkívül más nyilvánvaló előkészületek rakóval arra a sietősre, amellyel a kiűrtést a németek végzik.

Ezzel egyidőben a dán hazafiaknak a németek elleni fokozott tevékenysége is észlelhető.

Breda az első felszabadított holland város

London (Reuter). Breda hollandiai város elfoglalását hivatalosan is megerősítették. Ez a város nemrég még Rommel tábornagy főhadiszállása volt.

Az itáliai hadihelyzet

Bucuresti (Rador). Rómából jelenti a Reuter-ügynökség: Miután a 88-ik brit hadseregnek sikerült a gótvonalat mélyen betörnie, Kesselring tábornagy most kétségbeesett kísérleteket tesz arra, hogy a betört vonalak hátát tartsa s az angol-amerikaiaknak Rimini felé való előrehaladását kesseletesse. Ebből a célból minden rendelkezésre álló német páncélos köteléket és tüzértésztet harcba vetett. Ennek ellenére az angol-amerikai csapatok Rimini felé közelednek.

Elmúlt a szárnyas bombák veszélye

Bucuresti (Rador). Londonból jelenti a Reuter-ügynökség: Három nap óta London és Dél-Anglia megszabadult a szárnyas bombáktól és a jelek szerint a veszély végleg elmúlt. A brit kormány azonban a kiűrtett lakossághoz intézett felhívásában arra kérte őket, ne térjenek vissza a fővárosba, amíg a kormány nem dönt.

Cegujabb

A szovjet csapatok Piteștiiben

Bucuresti (Rador). A Reuter-ügynökség jelenti Londonból: A romániai helyzettel kapcsolatban Londonban megállapítják, hogy miután a román és szovjet csapatoknak sikerült megtisztítaniuk a terepet Brasov-Brassóig, szabad az út az Erdély felé való előnyomulásra, és tekintettel arra, hogy a Kárpátok több hágóját a román-szovjet csapatok tartják, nagyobb arányú offenzíva várható Magyarországra irányában. A Ploesti-től nyugat felé előnyomuló szovjet csapatok kedden bevonultak Piteștiibe. A többi romániai akciokról közölte, hogy a német hadifoglaltok száma napról-napra emelkedik. A Ploesti-Pitești vidéken több mint 3500 német katonát adta meg magát. Călărășinál több mint 6000 német katonát ejtettek foglyul, köztük sok magasrangú tisztet is. Ezek a dunai német csapatok az utóbbi időben jöttek Bulgáriából. Bacău vidékén is sok német katonát adta meg magát, — jelenti a Reuter.

A ROMÁNIAI MAGYAR DOLGOZÓK SZÖVETSÉGÉNEK FELHÍVÁSA

Timisoara-Temesvár. A Romániai Magyar Dolgozók Szövetségének országos központi bizottsága a következő felhívást adta ki:

MAGYAR TESTVÉREK!

A győzelmes Vörös Hadsereg megsemmisítő csapásainak és az ország népe kitartó hitlerellenes harcának következtében megdőlt a fasiszta zsarnokuralom. Nem terelik többé vágóhídra, rabszolgáimunkára az ország fiait Hitler rabló-tervei érdekében. Nem vetik többé börtönbe, gyűjtőtáborba, nem mérszárólják le a hitlerellenes hazafiak ezreit. A hitleri német imperializmus nem uszithatja többé egymás ellen az ország testvérnépeit, hogy ezáltal még vadabban tiporhasson rajtuk.

A Nemzeti Demokrata Blokkba tömörült pártok: a Nemzeti Parasztpárt, a Nemzeti Liberális Párt, a Kommunista Párt és a Szociáldemokrata Párt támogatásával új kormány alakult, amely békét kötött hatalmas szomszédunkkal, a Szovjet-Unióval, valamint Angliával és Amerikával. A román hadsereg megkezdte a harcot a győzelmes Vörös Hadsereg oldalán az ország teljes megtisztításáért a hitleri német hordáktól. Megkezdte a harcot a szabadságszerető népek nagy barátjának, a Szovjet-Uniónak hős seregeivel Észak-erdély népének felszabadításaért Hitler és magyar fasiszta cinkosainak igájából.

A Nemzeti Demokrata Blokk céljait tűzte ki a teljes demokratikus szabadságjogok megvalósítását és az együtt-lakó népek, teljes jogegyenlőségét a román néppel. A közigazgatás demokratizálása, a szabadságjogok és a jogegyenlőség megvalósítása azonban szoros összefüggésben van az ország megtisztításával a hitleri német banditáktól, valamint a zsoldjukban álló vasgárdista és más fasiszta árulóktól és szabotálók-tól. Meg kell tisztítanunk saját sorainkat is a fasiszta cinkosaitól, akik a román testvérnéppel szemben gyűlöletet szítottak, miközben kiszolgálták a Hit-

ler-lakáj Antonescu elnyomó uralmát.

Magyar Testvérek! A magyar nép szabadságharcos szelleme mindig szemben állt az áruló németbércekek szellemével. Erdély és Bánság magyar néptömegei a történelem folyamán mindig megtalálták a közös harc útját a román nép fiatal a közös elnyomók ellen. A román és magyar jobbagy félezer évvel ezelőtt a bábeli torny felépítésénél vérevel pecsételte meg az ittélő népek testvéri szövetségét a zsarnokság ellen. Most, amikor az ország népe felszabadult minden idők legembertelenebb elnyomatása, a fasiszta alól, itt az idő, hogy az ittélő magyar nép is kifejezze becsületességét a román nép demokratikus erővel való közös harcra a fasiszta maradványainak megsemmisítéséért és egy széleskörű demokráta rendszer megvalósításáért.

A Romániai Magyar Dolgozók Szövetsége több mint tíz éve hátszeges fegyvertársa a román nép demokráta fasiszta-ellenes erőinek. A MADOSZ mindvégig megalkuvás nélküli harcot folytatott a magyar tömegeket kíméltető fasiszta diktatorikus rendszerek ellen, a szabadságért, a nemzeti jogegyenlőségért. Ugyanakkor őszintán hirdette, hogy a revizionista lélekmezgés csak arra szolgál, hogy eltérítse az ittélő magyar tömegeket a román néppel vívott közös harc útjáról kenyérvért, igazságért, boldog és békés jövőért. A MADOSZ az első között tiltakozott a bécsi döntés ellen, amely az erdélyi nép akaratát semmibe véve Erdély földjét szétszaggatta és a hitleri német imperializmus háborús zsarolásának eszközüvé tette. A MADOSZ minden erejéből támogatja Felső-erdély népének, s így a román néppel együtt, magyar és székely testvéreinknek is felszabadítását a hitleri banditák és a reakciós magyar magnások uralma alól.

A véreskezű hitleri diktatúra a MADOSZ harc erejét nem tudta kioltani. A szovjetellenes rablóháború elején a Kommunista Párt felhívására a MADOSZ az

első közt csatlakozott a Hitlerellenes Hazafias Fronthoz, amely az ország népének harcát vezette a hitleri hadigépezet szétrombolására, az Antonescu-kormány megdöntésére, békéért, szabadságért. Nem egy testvérünket vetették börtönbe, gyűjtőtáborba, a MADOSZ egyik élharcosát Szabó Árpádot pedig, aki tollal és szervező erejével kiűzdött a román néppel való testvéri összefogásért a közös ellenség ellen. A Gostapo és Sziguranca hitlerista hóhérei agyonverték.

Az üldözöttek, a börtönök szenvedése, a kiontott vér a biztositéka annak, hogy az ittélő magyar néptömegek a román néppel közösen akarják sorsukat irányítani. A Nemzeti Demokrata Blokk kormányát és annak demokratikus törekvéseit a MADOSZ teljes erejéből támogatja s felhív minden becsületese magyar embert, tekintet nélkül, vallására, társadalmi helyzetére és politikai meggyőződésére, hogy vele együtt álljon a szabadság, demokrácia és nemzeti jogegyenlőség zászlaja alá.

Fel a harcra a hitleri hordák és cinkosai ellen!

Éljen a hitleri hordák ellen harcoló román hadsereg! Éljen a győzelmes, felszabadító Vörös Hadsereg!

Éljen a Magyar Dolgozók Szövetsége, a romániai magyar nép szabadságának és jogegyenlőségének rendíthetetlen harcosa!

Éljen a Nemzeti Demokrata Blokk, a nép demokratikus szabadságjogainak megvalósítója!

Éljen Románia szövetsége a szabadságszerető népek nagy barátjával, a Szovjet Unióval! Éljen Románia szövetsége Angliával és Amerikával!

Éljen az erdélyi és bánsági magyar nép demokratikus harci szövetsége a román néppel!

Éljen a szabad, demokráta és független Románia!

A ROMÁNIAI MAGYAR DOLGOZÓK SZÖVETSÉGÉNEK ORSZÁGOS KÖZPONTI BIZOTTSÁGA.

A szabadságjogok az újból életbe lépő 1923. évi demokratikus alkotmányban

Timișoara-Temesvár. Lapunk más helyen ismertettük a Reuter-ügynökségnek a Rador román félhivatalos távirati ügynökség által továbbított jelentését, amely szerint öfelsége I. Mihai király királyi kéziratát ismét életbeléptette az 1938 február 22-i alkotmánnyal hatályon kívül helyezett 1923 március 29-i demokratikus alkotmányt. Az 1938. évi alkotmányt, mint ismeretes, az Antonescu-uralom helyezte hatályon kívül.

Az 1923 március 29-én életbeléptett demokratikus alkotmány első alaptörvénye volt az 1914-es világháború utáni Romániának. Az alkotmány 8 cikkből és 138 szakaszból áll. Az első cikk (1—4. szakasz) Románia területéről, a második cikk (5—32. szakasz) a románok jogairól, a harmadik cikk (33—108. szakasz) az állami hatalomról, a negyedik cikk (109—118. szakasz) a pénzügyekről, az ötödik cikk (119—123. szakasz) a fegyveres erőkről szól, a hatodik cikk (124—128. szakasz) általános intézkedéseket tartalmaz, a hetedik cikk (129—130. szakasz) az alkotmány módosítására nézve intézkedik.

E cikk keretében rövid ismertetését adjuk a nyugati országok demokráta alkotmányaiban lefektetett elveknek az 1923. évi alkotmányba felvett azon intézkedéseit, amelyek az állampolgárok szabadságjogairól (lelkiismereti, oktatási, sajtó-, gyülekezési, társulási stb. szabadság), az állami hatalomról (törvényhozó, végrehajtó és bírói hatalom), a pénzügyekről és a fegyveres erőkről intézkedik.

A román állampolgárok szabadságjogai

A román állampolgárok jogairól szóló cikkben az 5. SZAKASZ leszögezi: A románok, tekintet nélkül az etnikai származás, nyelv és vallás szerint való különbségre élvezik a lelkiismereti szabadságot, az oktatási szabadságot, a sajtószabadságot, a gyülekezési szabadságot, a társulási szabadságot, valamint mindazokat a szabadságokat és jogokat, amelyeket törvény állapít meg.

A 7. SZAKASZ ELSŐ BEKEZDÉSE: Vallási meggyőződés, hitfelekezet, epizkopiális származás és nyelv szerint való különbség Romániában nem jelent akadályt a polgári és politikai jogok elnyerésére és gyakorlására.

A 8. SZAKASZ ELSŐ BEKEZDÉSE: Nem engedtetik meg semmiféle születés vagy társadalmi osztály szerint való különbséget.

A 8. SZAKASZ MÁSODIK BEKEZDÉSE: Minden román (a román jogi tudomány a „román” fogalma alatt „cettean roman”-t, tehát román állampolgárt ért, éppen úgy, mint a francia közjogban a „francais” egyuttal „citoyen francais”) tekintet nélkül az etnikai származás, nyelv és vallás szerint való különbségre, a törvény előtt egyenlő és köteles kivétel nélkül az adóhoz és közhatalmukhoz hozzájárulni.

A közterhekhez való hozzájárulási kötelezettség elvére nézve a semmitől kezdve egyesített tanácsa 1934 január 18-án hozott 1. számú döntvényében kimondotta: Nem vehető ki adó, vagy közteher közönséges törvénnyel, ha a törvényt csak bizonyos, etnikai származás, nyelv vagy vallás szerint való csoportokkal szemben alkalmazzák.

A 11. SZAKASZ biztosítja a személyes szabadságot.

A 13. SZAKASZ a lakás sérthetlenségét nyilvánítja ki.

A 14. SZAKASZ kimondja, hogy semmiféle büntetést sem létesítenek, sem alkalmazni nem lehet, ha erre törvény jogot nem ad.

A 15. SZAKASZ megtiltja azt, hogy akár törvénnyel, a vagyon elkobzását mint büntetést, életbe léptessék.

A 17. SZAKASZ biztosítja az összes tulajdonjogokat, valamint az állammal szemben támasztott követeléseket.

Az állam nem rendelkezik valamely külön szervezettel s vagyonnal bír magánjogi jogi személy javairól, még a közérdek kielégítésére sem, csupán a tulajdonjog tiszteltbentartásáról intézkedő és alkotmányba felvett elvek szem előtt tartásával — mondja a semmitől kezdve egyesített tanácsának 1930 december 30-án hozott 30. számú döntvénye.

Szintén a tulajdonjogi elv tiszteltbentartását nyilváníti a semmitől kezdve első tagozatának 1927 április 12-én kihirdetett 192. számú döntvénye. E szerint az alkotmányos formák mellett kisajátított ingatlanba a kisajátító hatóság csak akkor kerülhet, ha a megállapított kártalanítást kifizette. Ez független attól,

A törvényhozó, végrehajtó és bírói hatalom

Az állami hatalomról szóló harmadik cikk a 33. szakaszban leszögezi, hogy az állam minden hatalma a nemzetől származik (emana de la națiune). A három állami hatalmat, a törvényhozó hatalmat, végrehajtó hatalmat és bírói hatalmat a nemzet megbízottai révén és az

hogy a kisajátítás az általános rendelkezések vagy pedig külön törvény alapján történt.

A 22. SZAKASZ: A lelkiismereti szabadság teljes.

24. SZAKASZ: Az oktatás, a külön törvényekben megállapított feltételeknek megfelelően és ha a nincsen ellene a jóerkölcsnek és a közrendnek, szabad.

25. SZAKASZ: Az állam biztosítja mindenki szabadságát, hogy eszméket és véleményeket előszóval, írásban vagy sajtó útján közöljön és közzétegyen, a büntetőtörvénykönyvben megállapított esetekben felelős lévén e szabadságjogokkal való visszaéléseiért.

A 25. SZAKASZ HARMADIK BEKEZDÉSE: Sem cenzurát, sem más előzetes intézkedést bármely közlemény megjelenésére, eladásra vagy szétosztására nézve, létesíteni nem lehet.

A 25. SZAKASZ HETEDIK BEKEZDÉSE: Egyetlen újságot vagy közleményt felüggeszteni vagy megszüntetni nem lehet.

A 28. SZAKASZ a gyülekezési, a 29. SZAKASZ pedig a társulási jogot nyilváníti ki.

alkotmányban lefektetett elvek alapján gyakorolhatja.

A törvényhozó hatalmat a király és két házból álló (képviselőház és szenátus) nemzeti képviselőlet gyakorolja. (34. szakasz).

A végrehajtó hatalom a királyra van

bizva (39. szakasz).
A 101. SZAKASZ szerint bírói hatóság csak törvénnyel létesíthető. Bizottságokat és rendkívüli törvényszéket — mondja a szakasz második bekezdése — bizonyos polgári vagy büntető perek, vagy bizonyos személyek felett való ítélkezés céljából semmiféle elnevezés alatt nem lehet felállítani.

Az alkotmány nem függeszthető fel

Az általános intézkedéseket tartalmazó hatodik cikk, a 128. szakaszban kimondja, hogy az alkotmányt sem részben, sem egészben felüggeszteni nem lehet. Abban az esetben ha az állam veszélyben van, elrendelhető az általános vagy részleges ostromállapot.

Roth Hans Otto vette át a romániai német nép vezetését

A timișoarai-temesvári Neueste Nachrichten című német napilap szeptember 4-én megjelent számának első oldalán közli Roth Hans Otto dr. volt képviselőnek a bánátsági svábokhoz és az erdélyi szászokhoz intézett felhívását. Roth Hans Otto dr. ebben a következőket mondja:

— Romániai német néptársak! A leg súlyosabb megpróbáltatás pillanatában átvesszem Romániában a német nép vezetését. Nincsen itt az ideje annak, hogy a múltról beszéljünk. Nyugodtan a történelme bízom, hogy erről ítéletet mondjon. Ezekben a sorsdöntő napokban a máról és a holnapról van szó, az életről, vagy a halálról. És mi élni akarunk! Ezért felszólítlak benneteket, hogy fordítsátok el pillantástokat az elmúltakról és mátlól kezdve csak a jelenre és a legközelebbi jövőre gondoljatok.

Mi történének?
 A legfontosabb a nyugalom és a rend. Néünk a jelen pillanatban a legmélyebb lelki megrázkódtatásban van. Ebből gyors nekilendüléssel és férfias elhatározottsággal ki kell kerülnie! Semmiféle híresztelés nem zavarhat meg minket, semmiféle hamis tragikum nem igazíthat meg. Űlni akarunk és élni fogunk! Azért felszólítlak benneteket, ne hagyjátok el gazdaságotokat és műhelyteket, nyugodt erővel tartsatok ki ott, ahová Isten akarata minket állított. Aki most feleslegesen ágaskodik, az megsérti apáinak örökségét és gyermekeivel szemben való szent kötelességét.

Népi életünknek évszázadokon keresztül meggingathatatlan alapja az állam iránti hűség volt. Így van ez ma is. Azért lojálisan az ujonnan megteremtett rend alapjára helyezkedjünk.

Sanafescu fábriok kormányával történt érintkezés után arról biztosíthatom népünket, hogy az utóbbi napokban hozott intézkedések kizárólag a közrendet szolgálják és számot vetnek a háború törvényeivel. Minden hűrsztelés, amely tervezett erőszakos intézkedésekről szól, a tulfutott képzelést szüleménye. A hatóságok hivatalos kötelességüket kimélettel és tapintattal végzik.

Néünk legszélesebb rétegeinek sürgetésére és országunk kormányával való egyetértésben a mai napon átvesszem a Romániában élő német nép vezetését.

Német néptársak! A legmélyebb szorongatásban ezen napjaiban ne pazaroljunk felesleges szavakat, hanem férfiasan és némán teljesítsük kötelességünket. Ha megkönyözés benneteket a pond és az aggodalom, úgy forduljatok bizalommal hozzám és a német népközösségnek részéről megnézve vezetőkhez. És most: legyetek belátók, nyugod-

tak és határozottak, legyetek bátrak a szükségben és gondolatotól csodálatos ezülföldünkre a Bánátság áldott román és Erdély hegyei között és mindenekelőtt: gondolatok szeretett gyermekeink jólétére és jövőjére!

Timișoara-Sibiu, 1944. augusztus 31.
 Roth Hans Otto

Ezenfelül Roth Hans Otto külön is bejelenti, hogy ezzel megtette az első lépést a romániai német népközösség létesítésére. Ebben összefogja az Erdélyben és a Bánátságban élő német néptársakat. A népközösség a nép minden részét és rétegét magában foglalja. Mindenki, aki fenti felhívás alapján áll, vegyen részt a népközösség munkájában. Mihelyt az általános helyzet megengedi, az összvezetés és a közteti vezetés megkapja a maga munkatársait, akik szabadon és felelősen érvényre juttatják a népi akaratát. Azonban a népközösség munkahelyei tanácsadásra és hathatós támogatásra már most is rendelkezésre állanak minden néptársnak. Amint a technikai előkészületek megtörténnek, az összes munkahelyek címeit közlemény útján tudomásul adják.

Roth Hans Otto egyébként szeptember 3-án, vasárnap, Sibiu-Nagyszombatból Timișoara-Temesvárra érkezett és érintkezésbe lépett az itteni németiség legszélesebb köreivel és a bánátsági hatóságokkal. Roth Hans Otto neve ismeretes, hiszen egymásután volt tagja a román parlamentnek és két évtizeden keresztül elnöke volt a német parlament csoportnak, 1939-ben átmenetileg miniszter is volt. Roth Hans Otto az elnökj állásban való helyettesének Kräuter Ferenc dr. volt képviselőt és a bánátsági ügyek vezetőjének pedig Ersch Hans dr. ügyvédet jelölte ki.

Óriási sikerrel fut a timișoarai-temesvári ARO-moziban
Két szív, egy csók (Amerikai Valcer)
 Nagyszerű operett. Carl Brisson, amerikai valcerje.
 Rendezte Joe May és Carmine Gallone. — Káprázatos kiállítás, fülbemászó zené, vígság, holdosság. — PÓTMŰ SOR, MICKY MAUSZ, OROSZ NYELVEN. Jegyelvétél. Kedvezményes és szabadjegyek érvénytelenek
 ELGADÁSOK 3, 5 és 7 ÓRAKOR

CAPITOL - mozgó. Arad. Távb. 32-22
 Hirdetés 3. és 5-kor
 Ma:
Rabszolga-karaván
 CAMILLO PILOTTO és MARIO FERARI

FORUM - mozgó. Arad. Távb. 20-10
 Hirdetés 3. és 5-kor
 Ma: Az év leghatalmasabb filmje!
A vaskorona
 Luise Ferida, Cino Cervi, Elisa Cigani, Rina Morelli, Osvaldo Valenti

ROYAL - mozgó. Arad. Távb. 19-33
 Hirdetés 3. és 5-kor
 Ma: JEAN GABIN és SIMONE SIMON francia filmművészek leg-sikerültebb alakítása
Állat az emberben

ARO - mozgó. Arad. Távb. 24-45
 Hirdetés 3. és 5-kor
 Ma: Az olasz filmgégyártás remeke
 ARMANDO FALCONI legkiválóbb alakítása
A sors utja

Szept. 7, csütörtök
R. k.: Kassai vért,
Protest.: Regina
Ortodox: Sozont

HIREK

Napkelte: 5.25 ó.
Napny.: 18.30 ó.
Holdkelte: 21.21 ó.
Holdny.: 10.53 ó.

Szerkesztőség: Timișoara I, Bul. Regina Maria 8, távbeszélő 50-78. — **Kiadóhivatal:** Timișoara I, Piața Brătianu 8, távbeszélő 28-10. — **Előfizetési ár:** Egy hónapra helyben és vidéken, kezesítéssel 200 lej, előre fizetve három hónapra 570 lej, címszalaggal küldve, vidékre, postán egy hónapra 154 lej. Vidéki előfizetők, ha nem eszken fizetik az előfizetési díjat, ez 20 lejjel nagyobb a bélyegilleték miatt. **Postatakarékpénztár (COC)** csekk száma 35-028. — **Kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza.** — **Aradon előfizetők** Metianu-utca 6, hirdetések Eminescu utca 4, szám alatti, Reclama irodában. Távbeszélő: 17-14.

Az Apararea Patriotică felhívása

Timișoara. Temesvár. Az Apararea Patriotică a következő felhívást adta ki:

— Az Apararea Patriotică szervezet, melynek célja a hazafias harcosok támogatása és megvédése, ma első ízben szól hozzátok szabadon.

— Mostanig, minden felhívásért, melyet suttogva, vagy dugdosott cédulákon hoztátok intéztünk, egy darab kenyérért, amit a tömlőcökből szinlőző hazafiainak akartunk küldeni, valamint segítségért nélkülözö családjaik számára, azért, mert gondoskodtunk arról, hogy védtől legyenek a bíróságok előtt, vagy mert kiüldöttünk a kintásuk és a diktatúra ügynekeinek gaztettei ellen, mindezekért színtelen üldözésnek voltunk kitéve. Százával tartottattuk le, hárták és gyilkoltak bennünket. Mi elsőnek emeltük fel és vittük a vesztély idején az általános politikai amnesztiáért való harc zászlóját, politikai, gazdasági és katonai téren s erre a harcra felszólítottuk az összes politikai pártokat és az összes becsületes embereket. Vállalva minden áldozatot és nehézséget, az utolsó pillanatig gyűjtöttünk a táborokba és börtönökbe zárt harcosaink számára, közbenjártunk a „Transzisztríába” deportáltak visszahozataláért. A náci-erőszakosságok ellen; küzdelmünkben minden kockázatot viselünk. Azokat, akiket a táborokban és börtönökben megölték, nem tudjuk már éleprekelteni, de önfeláldozásuk emlékét ragyogóan akarjuk megőrizni a nép szívében és nem fogunk nyugodni, míg a gyilkosok meg nem kapták büntetésüket. Ebben a nemes harcban mi győztünk: a terrorista rendszer elbukott és a Nemzeti Blokk kormányának első két rendszere meghozta az amnesztiát és a táborok felszámolását. Az Apararea Patriotică üdvözi a börtönökből és internáló táborokból kiszabadított hazafiakat és meleg testvéri szeretettel fogadja sorába őket.

— **Polgárok!** Az Apararea Patriotică tovább folytatja munkáját a harcosok támogatására és további cselekvésre szólít benneteket. Ha biztosítani akarjuk a békét, tovább kell folytatnunk a harcot a hillerizmus utolsó katonájának és utolsó fegyverének megsemmisítéséig. Hadseregünk derék katonái és a hazafias alakulatok harcosai nem kímélik életüket az ellenséggel való küzdelemben. A bombázások és gépfegyveres ortámadások áldozatainak ártatlan vére még tovább folyik és szenvedéseik nem érnek véget. Csatlakozva a haza felszabadításáért folyó nemes és önfeláldozó harchoz, az Apararea Patriotică felhívja Románia népeit, hogy minden támogatást megadjon úgy azoknak, akik a hadsereg kötelékében, küzdenek, mint azoknak, akik a hazafias alakulatok tagjai: segítsük az onkgyűl a szabadságharc vértanúit és azok családjaikat, valamint ne hagyjuk magukra a hillerista légi terror áldozatait. Minden polgár hasznos lehet ebben a munkában és ki kell hogy vegye a részét belőle!

Munkások, paraszok, intellektuálisok, hivatalosok, kereskedők és iparosok!

Kövessetek el mindent, hogy katonáink és harcosaink érezzék az egész nép meleg és lelkes támogatását. Ez erőt

és kitarást fog nekik biztosítani a szabadságharcban. Lépjetek be az Apararea Patriotică sorába. Ez a szervezet, mint a hazafias harcok alakulatok vörös keresztje, ápolja a sebesülteket, segíti családjaikat és mindezt megteszi az elcsesztett hozzátartozóinak és légitámadások áldozatainak érdekében. Támogassátok pénz, élelmiszerek, ruhák, gyógyszerek, cigaretták, könyvek, folyóiratok stb. gyűjtésével, iratkozatok be, mint orvosok, ápolók, segítő nővérek, az Apararea Patriotică egészségügyi szolgálatába. Így fogtok együtt harcolni velünk abban a nagy munkában, melynek célja, hogy megalapítsuk hazánkat, a szabad, független, demokratikus Romániát! — **Felezzétek be az Apararea Patriotică központi bizottságának felhívása.**

— **Transzisztríára volt képrányozóját** letartóztatták. (București). A transzisztriai gazdálkodás felülvizsgálása érdekében a hatóságok elrendelték Alexandru Cheorebe tanár. Transzisztríára volt kormányozójának letartóztatását.

— **Timișoara-Temesvártól** meghosszabbították a villamosközlekedés idejét. Arra való tekintettel, hogy Timișoara-Temesvár utcáin az esti közlekedés 10 óráig engedélyezték, a villamosvasutis igazgatósága a villamosközlekedés idejét is meghosszabbította. A különböző városrészek végállomásairól az utolsó kocsi este 9.45 órakor indulnak el a Gyár város irányában.

— **A zsidóügyek kormánybiztosát is** letartóztatták. (București). Radu Leacut, a zsidóügyek kormánybiztosát letartóztatták.

— **Németek jelentkezése** Timișoara-Temesvártól. A timișoara-temesvári rendőrszolgálat közli, hogy úgy a helyi állam-polgárcsapat németek, valamint azok a németek, akik tagjai a nemzeti népközbiztségnek — férfiak és nők egyaránt — 16 és 65 év közötti korban, kötelesek személyazonosság igazolványokkal együtt jelentkezni rendőrszolgálatunknál. A jelentkezés a következő sorrendben történik: szeptember 6-án, szerdán az A, B, C, D, E és F; szeptember 7-én, csütörtökön a G, H, I, J, K és L; szeptember 8-án, pénteken az M, N, O, P, Q és R; szeptember 9-én, szombaton az S, T, U, V és Z kezdőbetűk szerint. Azokkal szemben, akik nem jelentkeznek, a törvényes rendszabályokat alkalmazzuk.

— **Ellopott bórond.** Erdős Iván timișoara-temesvári lakos panaszi tett a rendőrségen, hogy a pályaudvaron ellopott utazó bórondját, amelyben 100 ezer lej értékű különböző holmija volt. A nyomozás megindult.

— **Ügyeletes gyógyszerárak.** Szeptember 6-án, szerdán Aradon: Földes (Eminescu-utca), Wottsch (a pályaudvarral szemben). — **Timișoara-Temesvártól:** I.: Salvator (Regele Ferdinand-ut), II.: Jahner R. (Stefan cel Mare-utca, 3), III.: Cristea (Lahovary-tér, 1), IV.: Csillag (Dragalina-tér, 9), V.: Corvin (Cloșca-utca, 18).

Hunedoarai-vajdahunyadi

egyént, aki esetleg Timișoara-ra jön, kérem feltétlenül keressen fel **TIMIȘOARA, I., BRĂTIANU-TÉR, 3. SZÁM ALATT**

— **Betegsegélyző pénztári könyvek** látatamazása. A timișoara-temesvári betegsegélyző pénztári igazgatósága felszólítja az összes kereskedelmi és ipari vállalatokat, az ipari munkaadókat, akik eddig a betegsegélyző pénztári könyvecskéket látatamazás végett még nem nyújtották be, hogy azt legkésőbb szeptember 11-ig feltétlenül megtegyék és alkalmazottaik könyveit a látatamazási bélyeg beragasztása céljából betejesszék. Azokat, akik ezt elmulasztják, a törvény értelmében büntetik.

— **Tébolydában meghalt családirtó.** Másfél esztendő előtt Lipova-Lippán Wilwerth József fiatalember dührohamban meggyilkolta édesanyját, nővérét, és öccsét, aztán elbujdosott. Kiderült, hogy a családirtó Magyarországra szökött, ahol elfogták, majd kiszolgáltatták a román hatóságoknak. Vizsgálati fogságba került, nem sokára azonban az elmezavar tüneteivel mutakoztak rajta. Beszélgettek a jímboi-zi-sombolyai elmeegógyintézetbe, ahol most meghalt.

— **Cukorjándóságok átvétele.** A timișoara-temesvári zsidó hitközség közli, hogy a 7. és 8. számú cukorjegyekre járó cukoradagok a következő helyeken vehetők át: szeptember 6-án, szerdán, délután 3-6 óra között a gyárvárosi Creanga-utca 16. és az erzsébetvárosi Carol-ut 57. szám alatt, szeptember 8-án azonban kizárólag ezen az utóbbi helyen szolgáltathatják ki a cukrot. Ezen határidő után a 7. és 8. számú jegyekre nem adnak már ki több cukrot.

A háziaszony elmondja...

A kovászos uborka gyors megpuhulásának oka lehet lassu savanyodás, erős sózás, hibás uborka, forralatlan kemény víz stb. A legelső ok a legvalószínűbb, mert sokan hideg vizet öntenek rá, napra teszik, a nap elbujdik, kezdetét veszi a lassu savanyodás, mielőtt az uborka megsavanyodott, már puhulni is kezd.

Kovászos uborkának középnapy darabokat vegyünk, megmosva, a két végét levágjuk és a számrészénél felébe hasítjuk, de nem egészen. Üvegbe rakjuk, középe tájára egy csomó kaprot teszünk szárval együtt. Legfelül az uborkára öklömnyi kovászt, vagy személyenagyságu feketére égetett hajó kenyeret adjunk. Meleg vízben — de ne legyen forró — literenként 1 és fél dekagramm — kávékanál — sót feloldunk és ilyen jó meleg ráöntjük az uborkára, illetve kenyerre, hogy a víz teljesen ellepje. Most a lefodott üveget mindjárt napra tesszük, hogy a meleg víz ne hűljön ki, hanem a savanyodás művelete azonnal kezdetét vegye. Hűvös, esős időben az üveget a tüzhely közelébe állítjuk. Két-három nap alatt kellemes savanyu uborkánk van fogyasztásra, amelynek egy hét alatt sem szabad megpuhulnia.

Ugyanezzel az eljárással tesszük el a nyári savanyított káposztát is. (cs. k.)

(*)-Steiner Olga kozmetika. Timișoara, Carol-körút, 6. szám alatt rendel d. e. 10-11-ig és d. u. 3-7-ig.

Apróhirdetések

KÉPZETT HÁZVEZETŐNŐI, aki tozni tud, keresnek két férfiből álló háztartásba. Bemutakozás, Arad, Regele Ferdinand-körút, 36. (2390) * **GYPELNI TUDÓ** munkajányokat alkalmaznak. Arad, Minerale-utca, 15. (2391) * **URHÁZNÁL KERESK** jobb nő minden szakácsnői állást. Cim Reclamában, Arad, Eminescu-utca, 4. (2392)

ELADÓ békebeli, jó állapotban levő női ballonkabát. Megtekinthető a Déli Hírlap kiadóhivatalában. (5584) * **ELADÓ** egy jó állapotban levő patefon, és egy feketé gyermekkosci. Megtekinthető egész napon át. Timișoara, II., Boljacu-utca, 36. 6. ajtó. (5580) * **ROMÁN-MAGYAR** kifogástalan gépirónó délutánra jrodai állást vállal. Alkalmi munkát is. Timișoara, IV., Bonnaz-utca, 2., földszint jobbra. (5582) * **TAPASZTALATTAL** bíró komoly gyermekjászonny, azonnali helyre két gyermek mellé keresek. Cim „Szent Ilés” gyógyszerár, Timișoara, II., Petru Maior-utca, 2. (4551) * **POLOSKAIRTAST** vállalkoz. Szivességből 51-00 számú távbeszélő. (4402) * **GYERMEKKOCSI** (mély és sport) kifogástalan, eladó. Timișoara, II., Mata-sari-utca, 36. (4539) * **JÓLFŐZŐ** minden házvezetőnőt alkalmaznak pusztára. Arad, Elisabeta-körút 14. sz. Ház-mester. (940) * **DUPLASELYEM**

BALLONKABÁTOT, középtermű női felszere, csakis jó állapotban lévő, lehetőleg csuklyával, megvételre keresek. Ajánlatokat „Ballon” jellegre kérek a timișoara-i kiadóba. (5583) * **BEJÁRÓNŐT** jó bizonyítványval felfogadunk. Jelenkezni reggel 8-tól délután 5-ig. Timișoara, II., Stefan cel Mare-utca, 27. II., 2. ajtó. (4533) * **ANGOL** órák legújabb módszer szerint kezdők és haladók számára. Timișoara, III., Mihail Gaspar-utca, 3, alsó csengő. (4555) * **JOBB NŐ** bármilyen állást vállal. Timișoara, III., Rusu Sirianu-utca, 29. (4556) * **LEÉGETT** ügyes, mindenhez értő férfi, állást keres, az asszony gépkötőnő. Ajánlatokat „Agilis” jellegre kér a timișoara-i kiadóba. (4558) * **VALÓDI** buldog kutyakölyköt megvételre keresek. Szivességből Dante, Timișoara, IV., Carol-körút, 5. Távb. 52-79. (4559) * **GARCONIERT,** vagy egyszerű lakást keresek. Färber gyógyszerész. Távb. 42-86. (4560) * **SZEMÜVEGÉT** találtam. Timișoara, IV., Tringl, Carol-körút, 43. (4561) * **KE-**

RESÜNK azonnali belépésre, minden szakácsnőt. Timișoara, 1. jmetei Cipariu-utca, 11., 3. ajtó. (4562) * **JÓL FŐZŐ** szakácsnői állást keres. Timișoara, Freidori nou, XV.-u., 25. (4563) * **HARISNYA**-szemfelszedőgépet megvételre keresek „Cosmetica” Timișoara, III., Domasneanu-utca, 3. (4564) * **MINDENESI** keres Bärdoșy, Timișoara, I., Lono-vici-u., 6. (4565) * **VENNEK** kifogástalan állapotban levő 2 voltos akkumulátort. Timișoara, I., Mercy-utca, 5. I., 1. ajtó. (4566) * **ELADÓ** férfi-öltöny jó állapotban. Megtekinthető délelőtt 9-12-ig. Timișoara, III., Romulus-utca, 11. (4567) * **MINDENES** bejárónőt felfogadok. Timișoara, IV., Jon Ghica-utca, 1., 5. ajtó. (4568) * **3-4 SZOBÁS** lakás, keresek Erzsébetváros, vagy Belváros központjában, Dr. Kulimer fogorvos, Timișoara, III., Martirul Ciordășu-utca, 7. (4569) * **LIBA-** és disznózsir eladó. Timișoara, IV., Berthelo-körút, 10., II., 6. ajtó. (4570) * **MINDENES** tisztá, főzni tudó bejárónőt, felfogadok. Jelenkezni d. u. 2-4 este 7-9 között. Timișoara, II., Moise Nicora-utca, 32. I. (4571) * **KÉTSZOBÁS** kerszeri lakással rendelkező idősebb urasszony lakótársnőt keres egyedülálló idősebb izr. urasszony személyében. Ajánlatokat „Kellemes otthon” jellegre kér a timișoara-i kiadóba. (4572) * **MAGIKUS** szemü rádiót veszek. Ajánlatokat „Jakoby” jellegre a timișoara-i kiadóba kérek. (4573) * **KISEBB** belvárosi házba 15-re házmeztart keresek. Bővebbet, Timișoara, III., Domasneanu-utca, 35., I., 8. ajtó. (4574) * **TARHONYA** készítő asszony clesón házakkhoz ajánlkozok. Timișoara, III., Mart. Popescu-utca, 2., 5. ajtó. (4575) * **A SZENIRMAJ TANÁR VEZETTE MINSZTERILEG ENGEDÉLYEZETT KERESKEDELMI SZAKTANFOVVARA** való beiratások megvételre kérek. Tanítás kezdete szeptember 9. Timișoara, I., Regele Mihai-körút, 8. III. (4576) * **EGYEDÜLLÁLÓ** urleány, irodai munkában jártas, jó számoló, irodai vagy más megfelelő elhelyezkedést keres. Vidékre is megy. Ajánlatokat a timișoara-i kiadóba „Szerény” jellegre kér. (4377) * **HEGEDŐ**-órákat adok. Házakhoz is mezevek. Ajánlatokat „Hegedű” jellegre kérek a timișoara-i kiadóba. (4578) * **KORSZERŐ** kétszobás lakást keresek Belvárosban vagy annak közelében, Gyár város kivételével. Ajánlatokat „Házaspár” jellegre kérek a timișoara-i kiadóba. (4579)